

DZIEŃ FORMACJI MISYJNEJ dla AK CZCHÓW – KOZIENIEC, 4. X 2014r.

W dniu 4 października br. w Diecezjalnym Domu Formacji Misyjnej im. ks. Jana Czuby w Czchowie - Koziencu odbył się Dzień Formacji Misyjnej dla członków Akcji Katolickiej z dekanatów: Grybów, Krościenko, Krynica, Limanowa, Lipnica Murowana, Łącko, Łużna, Mielec-Południe, Mielec-Północ, Nowy Sącz-Centrum, Nowy Sącz-Wschód, Nowy Sącz-Zachód.

W godzinach południowych została odprawiona Msza święta. Eucharystię sprawował Ks. dr Krzysztof Czermak, Dyrektor Wydziału Misyjnego Diecezji Tarnowskiej, w asyście Księża Misjonarzy. Homilię wygłosił Ks. Jacek Kwiek, odnosząc się w niej do postaci Patrona dnia - św. Franciszka z Asyżu i jego ewangelicznego życia i misyjnej działalności. O godz. 15 zgromadzeni odmówili Koronkę do Bożego Miłosierdzia.

Pozostałą część Dnia Formacji Misyjnej przeznaczono na szkolenie.

1. Kolędnicy misyjni – kolejna akcja?

Po przywitaniu zebranych ks. dr Krzysztof Czermak rozpoczął spotkanie od wyjaśnienia, czym jest i czemu służy akcja „Kolędników Misyjnych”. Postawił na początku najważniejszą tezę: nie nastawiamy się na zbiórkę pieniędzy! Następnie podał kilka informacji, aby zarysować, jak historycznie i potocznie rozumiane jest kolędowanie misyjne oraz odniósł się do kwestii finansowych akcji.

- a. Kolędowanie rozpoczęło się w Niemczech w 1954 roku (pn. Dreikönigsaktion – tam akcja ściśle wiąże się ze świętem Trzech Króli), a potem w Austrii w 1959 roku (pn. Sternsinger). W Polsce Kolędnicy Misyjni rozpoczęli działalność w 1994 roku. U nas kolędowanie dzieci odbywa się w okresie poświątecznym i kończy przed Nowym Rokiem. Również na Słowacji akcja ma duży zasięg. W ciągu 60 lat w Niemczech uzyskano ze zbiórek ogromną sumę blisko 700 mln euro!
- b. Łącznie, w samych Niemczech w akcji bierze udział 85 tys. dzieci.
- c. W Polsce największa liczba parafii, w których organizuje się kolędowanie jest w diecezji tarnowskiej – na 450 parafii odbywa się ono w 410. Ale są też diecezje, gdzie tylko w dwóch parafiach odbywa się kolędowanie dzieci.
Jedna diecezja – właśnie tarnowska, osiągnęła w ostatnim roku w zbiórkach sumę dwa razy większą niż pozostałe 40 diecezji w Polsce.

Następnie ks. Czermak wymienił i objaśnił główne cele, jakie ma do zrealizowania kolędowanie misyjne dzieci.

Cel pierwszy: **Ewangelizacja w okresie Bożego Narodzenia.**

Jest to realizacja celu określonego np. w encyklice Papieża Franciszka – Evangelii Gaudium, czyli radości z niesienia nowiny o Bożym Narodzeniu. Dzieci powinny to mieć głównie na celu, a przyjmujący ich w domach powinni także mieć świadomość, że biorą udział we wspólnym radości z Dobrej Nowiny. W Niemczech ta świadomość jest bardzo silna i kultywowana powszechnie – nikt nie odmawia przyjmowania kolędników! Zdarza się, że pod nieobecność domowników pozostawiają oni sąsiadom klucze aby ci, w ich zastępstwie, przyjęli pod dach dzieci.

Cel drugi: **Powszechność akcji.**

Skoro temu przedsięwzięciu patronuje na świecie Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci, powinno ono być powszechne, tak jak Kościół jest powszechny. To dzieło skierowane jest na cały świat; powinno być powszechne i w naszych środowiskach. Trudno to obecnie osiągnąć w Polsce z powodu pewnych obaw samych rodziców. Należą do nich: troska o bezpieczeństwo dzieci, a także obawa o brak czasu na konieczne przygotowania oraz o nadmierne obciążenie kolędowaniem.

Aby dobrze przygotować się do kolędowania, najpierw należy sięgnąć po dzieci już zaangażowane w innych grupach parafialnych – ministrantów, schole, Dziewczęcą Służbę Maryjną. Należy przy tym tworzyć dużą liczbę grup kolędniczych, aby nie eksploatować nadmiernie dzieci. Do prowadzenia grup potrzebny jest koordynator, który ma pod swoją opieką najwyżej kilka grup, aby móc się zająć ich formacją i przygotowaniem do samej akcji. Dobrze, gdy takim koordynatorem i opiekunem jest osoba związana z pracą z dziećmi w szkole, np. katecheta.

Cel trzeci: **Podtrzymanie zwyczaj kolędowania.**

Niestety zwyczaj ten w Polsce zamiera. Stał się on ostatnio także bardzo skomercjalizowany. Boże Narodzenie ma coraz bardziej charakter świecki, a nie religijny. Dlatego tak ważne jest, aby dzieci

z pełną świadomością i przekonaniem realizowały przede wszystkim misję ewangelizacyjną samej akcji.

Cel czwarty: Kolędowanie to akcja pomocy: dzieci – dzieciom.

Dzieci na całym świecie, włączając się w kolędowanie misyjne, wiedzą, że z ich pracy i ofiarności będą także korzystać ci, których materialne ubóstwo jest znacznie gorsze od trudności, jakie sami przeżywają. Pieniądze zebrane **przy okazji** kolędowania są przeznaczane głównie na cele zdrowotne, edukacyjne w krajach misyjnych oraz np. na poprawę zaopatrzenia w wodę.

2. Przygotowanie dalsze i bliższe.

Przygotowania **dalsze** obejmują cały rok. Powinny się rozpocząć już po zakończeniu kolędowania – np. po 6 stycznia. **Akcyjność** – tak powszechna w Polsce – jest wrogiem kolędowania misyjnego. Polegać one powinny na stwarzaniu i podtrzymywaniu **atmosfery otwartości** na działalność misyjną. Można to robić poprzez zapraszanie misjonarzy na prelekcje w grupach dzieci. Także niedziela misyjna w parafiach to dobra okazja do formacji dzieci. Bardzo ważne jest wykorzystanie istniejących środków komunikacji – np. prasy, także parafialnej; np. w Niemczech wydawane jest piśmisko poświęcone kolędnikom, specjalnie redagowane dla dzieci.

Przygotowania **bliższe** przypadają na okres Adwentu, czyli w okolicy 30 listopada. Prowadzący przygotowanie z małą liczbą grup – najwyżej dwie, trzy – powinien zadbać o organizowanie spotkań, wyjaśnianie dzieciom celu kolędowania, o przydział ról, stroje, repertuar pieśni i kolęd, wyposażenie dzieci w niezbędne dodatkowe elementy (gwiazda, skarbonka). Jest to ogrom pracy i wymaga dużych umiejętności pracy z dziećmi i sprawności organizacyjnej. Należy pamiętać o stałej formacji duchowej, np. poprzez lekturę Gościa Niedzielnego. Zawsze należy liczyć na zaangażowanie rodziców dzieci i umiejętnie z nimi współpracować.

3. Pedagogika kolędników misyjnych

Pani Lidia Rutkowska z Wydziału Misyjnego zarysowała problem podejścia prowadzących grupy kolędników do dzieci. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, aby unikać sytuacji, że dzieci będą miały poczucie, że są niejako „wypożyczane” na samą akcję kolędowania, a potem pozostawiane na rok bez opieki. Powinny wiedzieć, zostać przekonane przez prowadzących, że to co robią, ma służyć nie tylko innym - dzieciom, ubogim, chorym w krajach misyjnych - ale także im samym. Praca w grupach kolędników to szansa na ich wzrastanie i formację duchową. Muszą zostać mocno przekonane o tym, że pieniądze dla misji nie są jedyną lub najważniejszą sprawą w ich działaniu. Pierwszą ich posługą powinna być modlitwa za misję. Także ofiara z trudów, wyrzeczeń, całorocznych cierpień, chorób powinna być przez dzieci złożona za misję. W okresie kolędowania dzieci powinny podejmować nawet dodatkowe działania. Mogą w Adwencie brać udział w konkursach organizowanych w parafiach. Powinny postarać się o elementy dekoracji ołtarza związane z Bożym Narodzeniem. Byłoby dobrze, gdyby odwiedzały chorych w tym czasie. Formacja może polegać też na nauczaniu dzieci haseł związanych z dorocznym kolędowaniem – ostatnio dzieci bardzo polubiły hasło: ***Życia nie zmarnuję, gdy dzieciom świata miłość podaruję!***

Przekazujemy także dzieciom wiedzę na temat roli, jaką odgrywają w całym Kościele powszechnym. Są przedłużeniem ramion samego Papieża. On sam jest patronem Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci i dysponuje pewną pulą pieniędzy na określony przez siebie cel. W tym roku będzie to cel skierowany na pomoc Indiom. Pozostałe środki są do dyspozycji diecezji.

Gdy dobrze wykonamy naszą powinność w zakresie formacji dzieci, odniosą one wiele korzyści ze swojego zaangażowania w akcję.

- nauczą się współczucia dla innych
- staną się otwarte na potrzeby drugiego człowieka
- wyzbędą egoizmu
- nauczą się kochać wszystkich ludzi
- nauczą się przygotowywać stroje dla swoich postaci
- nauczą się pomagać przy pracach związanych z dodatkowymi elementami potrzebnymi do kolędowania
- nauczą się oszczędności i zaradności
- zyskają szacunek dla jedzenia i nawet drobnych sum pieniędzy.

Aby rozbudzić u dzieci potrzebę kolędowania, należy przede wszystkim unikać stosowania przymusu czy nakazów. Dzieci mają w sobie naturalną skłonność do pomagania słabszym – wystarczy tę skłonność

dobrze ukierunkować. Aby sobie pomóc w tej sprawie, prowadzący grupy mogą posłużyć się materiałami formacyjnym przygotowanymi przez Wydział Misyjny diecezji. Powinno się zapraszać misjonarzy na spotkania z dziećmi. Można wykorzystywać stronę internetową: www.misje.diecezja.tarnow.pl przygotowaną specjalnie dla tego przedsięwzięcia. W Czchowie organizowane są rekolekcje dla kolędników misyjnych, w których warto brać udział. Należy też przypominać o działaniach grup kolędników w ogłoszeniach parafialnych, aby zachęcać inne dzieci do tej postugi.

4. Misjonarze z Bagandou

Ksiądz **Marek Muszyński** – misjonarz pracujący długo w Republice Środkowoafrykańskiej, zaprezentował miejsce swojej pracy misyjnej, czyli szpital w Bagandou, ufundowany i prowadzony w całości za środki pozyskane przez kolędników misyjnych. Miejsce to znajduje się w rejonie zamieszkiwanym przez plemię Aka należące do ludu Pigmejów. Ośrodek misyjny składa się z przychodni, szpitala, laboratorium analitycznego, domu parafialnego, gabinetu stomatologicznego, miejsca do przygotowywania posiłków dla pacjentów. Rozbudowa trwała od roku 2000 i obecnie szpital ten jest praktycznie jedynym tak dobrze wyposażonym w całej prowincji. Pieniądze na jego utrzymanie są w dalszym ciągu potrzebne w dużej ilości, gdyż pracuje tam wiele osób – także z ludności tubylczej – którzy wymagają gratyfikacji za swoją pracę. Potrzebny jest ciągle nowy sprzęt, nie mówiąc o lekach i innych środkach medycznych. Pewną bolączką jest brak osób zakonnych do pracy ewangelizacyjnej wśród tamtejszej ludności i pacjentów.

Drugi z misjonarzy pracujących w Bagandou – ksiądz Jacek Kwiek – przedstawił relację fotograficzną z pracy na misjach w tym szpitalu. Zwrócił uwagę na ogromne różnice kulturowe, jakie dzielą nas od tamtejszych mieszkańców. Stwarza to dodatkowe bariery w pracy misyjnej i jest dużym wyzwaniem dla misjonarzy.

5. Wyzwania dla duszpasterstwa – kolędnicy misyjni i co dalej?

Następna Prelegentka zaprezentowała krótką historię Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci od jego początków, mających związek z postacią Karola de Forbin- Jansona i jego działalności w Chinach w okresie wielkiego głodu. Zachęciła do korzystania z treści zawartych na stronie www.missio.org.pl, którą prowadzi polski oddział PDMD / Papieskie Dzieła Misyjne w Polsce/.

6. Planowane Konkursy w roku 2014

Pani Lidia Rutkowska omówiła nowe konkursy organizowane przez Wydział Misyjny, mogące przyczynić się do formacji duchowej dzieci.

- I. Konkurs „Na Najpiękniejsze Stroje Kolędnicze” – przeznaczony dla grup 5-cio osobowych: Maryja z Dzieciątkiem, Św. Józef, Anioł, mieszkaniec Ameryki Łacińskiej, mieszkaniec Afryki. Oceniane są także gwiazdy oraz skarbonka - rekwizyty specjalnie przygotowane do kolędowania. Na jednym z tych elementów powinno być umieszczone tegoroczne hasło kolędnicze: AITA TIE A BA PASSTI MINGI, co w przekładzie na język polski znaczy: „Nasi mali bracia bardzo cierpią”.
- II. Konkurs „Prześladowani Chrześcijanie Przyczyną Cierpienia Dzieci”. Będzie to konkurs wiedzy przeznaczony dla dzieci w klasach od IV do VI szkół podstawowych, podczas którego dzieci będą odpowiadać na pytania zawarte w kilku pozycjach literatury, podanych na stronie Wydziału Misyjnego diecezji tarnowskiej.
- III. Konkurs Fotograficzny.

7. Bezpośrednie przygotowanie i kolędowanie w parafii

Ksiądz Krzysztof Czermak omówił konieczne prace i działania tuż przed i w trakcie kolędowania.

- a. Ogłoszenia duszpasterskie w Adwencie na temat kolędowania dzieci.
- b. Unikać jakiegokolwiek eksponowania kwestii pieniędzy w ogłoszeniach – parafianie i tak składają ofiary, a chodzi o charakter ewangeliczny i misyjny kolędowania.
- c. W drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia odbywa się rozesłanie kolędników – najlepiej na każdej mszy w tym dniu. Dobrze, jeśli od razu po mszy dzieci pójdą kolędować na swoje trasy. Całość akcji powinna się zakończyć do końca roku.

- d. Każda grupa powinna mieć dorosłego opiekuna, nawet z identyfikatorem parafii, aby dzieci były bezpieczne i odwiedzani parafianie mieli pewność, że chodzi o tę właściwą kolędę.
- e. Stroje kolędników powinny być przygotowane odpowiednio do warunków atmosferycznych, a więc zakładane na odzież ciepłą, zimową. Jeśli kolędnicy chodzą w blokach mieszkalnych, mogą mieć stroje pod wierzchnią odzieżą i koniecznie zdejmować ją na klatkach schodowych.
- f. Po kolędowaniu należy przewidzieć dla dzieci jakiś dzień wspólnej zabawy, wycieczkę - dla zintegrowania grup.

8. Projekty kolędnicze 2014

Pani Lidia Rutkowska zaprosiła na doroczny przemarsz w Niedzielę Misyjną w dniu 19 października br. do Tarnowa. Marsz wyrusza spod kościoła Misjonarzy o godz. 14-ej, przechodzi do Katedry Tarnowskiej, gdzie odprawiona zostanie Msza Święta o godz. 15-ej. Po Mszy, na Rynku tarnowskim, odbędzie się kiermasz.

Papieskie Dzieła Misyjne Dzieci w tym roku są dedykowane dla Indii, a 9 projektów diecezjalnych zatwierdzono dla następujących lokalizacji:

1. Kongo – dom katechetyczny w Dolisie
2. Rep. Środkowoafrykańska – przedszkole w Baboua
3. Rep. Środkowoafrykańska – szpital w Bagandou
4. Kamerun - szkoła dla głuchoniemych
5. Boliwia – przychodnia lekarska, leki i narzędzia w Guabira
6. Republika Konga
7. Boliwia
8. Republika Konga – formacja dzieci
9. Republika Konga - dożywianie dzieci w szkole.

Na zakończenie ponowiono zaproszenie na spotkanie kolędników z Biskupem Tarnowskim, które będzie miało miejsce 10 stycznia 2015 roku w Dobrej. Pani L. Rutkowska poinformowała, że w roku poprzednim na spotkaniu z Ks. Biskupem było ok. 3 tysiące dzieci spośród niespełna 20 tysięcy kolędujących. To ogromna liczba dzieci!

9. Praktyczne uwagi dotyczące stroju i kolęd

Pani Alina, która jest katechetką w szkole podstawowej liczącej ok. 200 uczniów, z których aż 120 udziela się w czasie kolędowania, opowiedziała, na jakiej zasadzie powinny być organizowane grupy i ich stroje oraz całe wyposażenie kolędników. Wspomniała o warunkach koniecznych, jakie powinny spełniać grupy:

- a. Skład: Maryja z Dzieciątkiem, Św. Józef, Anioł, Latynos, Afrykańczyk
- b. Hasło na gwieździe lub skarbonce
- c. Kolory obowiązujące w wystroju gwiazdy – kolory poszczególnych kontynentów:
  - zielony – Afryka
  - czerwony – Ameryka
  - biały – Europa
  - niebieski – Oceania
  - żółty – Azja

Na koniec przedstawiono przegląd zdjęć z lat ubiegłych, ukazujących wygląd grup kolędniczych i omówiono szczegółowo elementy strojów, sposobu ich wykonania, podając wiele praktycznych uwag na ten temat.

Relację spisał: **Wojciech Kwitowski**
POAK par. MBNiepokalanej w Nowym Sączu